

SOLIDAIR MET GUATEMALA
Langestraat, 6 – B-9300 Aalst - Bélgica
Tel.: 053/62 94 76
E-mail: guidods@skynet.be
Website: <http://www.solidairguate.be/>
Rek.Nr.: R en Vr Guatemala - BE53 9795 4510 6053

“Als je je ‘neutraal’ opstelt tegenover situaties van onderdrukking kies je de kant van de “onderdrukker” Zuid-Afrikaans bisschop Desmond Tutu (Nobelprijs voor de Vrede 1984)

Aalst, 5 augustus 2024

Info Brief 360

▣ De Inter-Amerikaanse Commissie voor de Mensenrechten weer in Guatemala

Na **zeven jaar afwezigheid** was de Inter-Amerikaanse Commissie voor de Mensenrechten (IACHR) eind juli dit jaar nog eens in Guatemala. Dit kon maar gebeuren dank zij de regering van Bernardo Arévalo die de poorten van het land wijd openzette. En dit in tegenstelling met vorige regeringen die onder druk van het 'Pact van de Corrupten' de Commissie als de pest buiten hielden.

Tijdens hun bezoek hadden de voorzittende commissaris Roberta Clarke, de rapporteur voor Guatemala, Andrea Pochak, de uitvoerend secretaris Tania Reneaum (die we in juni dit jaar ontmoetten in Brussel - Infobrief 353) en de tweede vicevoorzitter van de IACHR, José Luis Caballero Ochoa, naast andere commissarissen en rapporteurs, een ontmoeting met de procureur-generaal Consuelo Porrás van het Openbaar Ministerie.

Tijdens die ontmoeting van de IACHR-Commissie verdedigde het Openbaar Ministerie zich met hand en tand met de opmerking dat het een autonome en onafhankelijke instelling is, die de grondwet objectief toepast en het ontkende dat er sprake zou zijn van criminalisering, en voerde als argument aan dat het een wettelijk mandaat heeft om alle klachten die het ontvangt te onderzoeken.

Op haar beurt sprak de IACHR-Commissie haar vertrouwen uit over het aantal mensen dat strafrechtelijk wordt vervolgd en over het enorme aantal mensen tegen wie een onderzoek is of wordt ingesteld door het Openbaar Ministerie, een praktijk die de afgelopen jaren is toegenomen.

(Andrea Pochak - foto Prensa Comunitaria)

Wat betreft de instrumentalisering van justitie merkte de IACHR-Commissie op dat in Guatemala het strafrechtelijk systeem gebruikt wordt tegen mensenrechtenverdedigers en mensen die deelnamen aan vreedzame protesten en mobilisaties ter verdediging van de democratie. 'In het bijzonder is er misbruik gemaakt van het strafrechtelijk systeem,' geven ze aan.

Zoals verwacht ontkende het Ministerie in alle toonaarden dat er sprake is van criminalisering. Hoewel het Openbaar Ministerie een autonoom orgaan is, merkte de IACHR-Commissie op dat alle staatsorganen, met inbegrip van het Openbaar Ministerie, ter verantwoording moeten worden geroepen. Daarom bood de Commissie de staat haar technische steun aan om een mechanisme op te zetten om het functioneren van het Openbaar Ministerie en de impact ervan op de mensenrechten te evalueren.

Er werden 10 aanbevelingen aan de Guatemalteekse staat geformuleerd, waaronder het aansporen van het Openbaar Ministerie om een einde te maken aan de criminalisering van rechters, mensenrechtenactivisten, juristen, journalisten, studenten, leraren, leden van politieke partijen, functionarissen en leden van boeren-, inheemse en vakbondsorganisaties.

In aanvulling op de aanbeveling zei de rapporteur voor Guatemala **Andrea Pochak** dat alle organismen van de staat verantwoordelijk moeten worden gehouden voor hun **functioneren met een mechanisme dat onafhankelijk en transparant is**. Ze voegde eraan toe dat 'het Openbaar Ministerie natuurlijk een autonoom orgaan is dat onafhankelijk moet zijn, maar ook, net als alle andere staatsorganen, **onderworpen moet zijn aan het principe van controles en evenwicht (*checks and balances*) dat inherent is aan een republikeins systeem.**'

Zij wees erop dat dit mechanisme niet van kracht is in Guatemala.

'Daarom beveelt de IACHR-Commissie aan om een **onafhankelijke evaluatie uit te voeren** van het **functioneren van het Openbaar Ministerie** en de impact ervan op de mensenrechten, zodat deze beslissingen in Guatemala kunnen worden genomen.'

(Roberta Clarke - foto Prensa Comunitaria)

Roberta Clarke, voorzittend commissaris van de IACHR-Commissie voegde eraan toe dat

de Commissie de verantwoordelijkheid heeft om technische samenwerking te bieden bij het uitvoeren van aanbevelingen. Ze wees er ook op dat de Commissie tevens overheidsinstellingen kan ondersteunen bij het opbouwen van de politieke wil om deze evaluatie uit te voeren, zodat de meerderheid van de Guatemalteekse burgers vertrouwen heeft in het Openbaar Ministerie.

Guido De Schrijver - Steungroep 'Solidair met Guatemala'

Lidorganisatie van EU-LAT Network en van Europees Netwerk Oscar Romero Comités